

РОЛЬ УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Державний університет «Житомирська політехніка»

Анотація: доповідь присвячена визначенню ролі та актуальності управління проектами в загальній системі управління підприємством. Визначено предмет управління та окреслено завдання підприємства, що підлягають вирішенню при використанні проектного підходу. Зазначено інформаційні сервіси для автоматизації управління проектами та фактори, які негативно впливають на реалізацію проектів.

Ключові слова: управління проектами; проектний підхід, управління підприємством

The role of project management under terms of entrepreneurship development

Abstract: The report is devoted to determining the role and relevance of project management in the overall enterprise management system. The subject of management is defined and the tasks of the enterprise which are subject to the solving with the use of the project approach are outlined. Information services for automation of project management and factors that negatively affect the implementation of projects are indicated.

Keywords: project management, project approach, enterprise management

Сучасний світ мінливий і щодня стикається з великою кількістю змін. В таких умовах успіх підприємства або окремого індивідуума залежить від можливості прийняти ці зміни, вміння адаптуватись та прагнути до постійного розвитку. Разом з тим постає питання ролі управління проектами в умовах розвитку підприємництва. Таким чином, для планування та успішної реалізації підприємницької діяльності вже недостатньо застарілих методів управління. Саме цим пояснюється широке розповсюдження нових методів управління, таких як проектний менеджмент з орієнтацією на досягнення кінцевих результатів з мінімальними витратами часу та коштів.

Обґрунтування необхідності управління проектами сучасними підприємницькими структурами відображається в працях В. Н. Буркова, Д. А. Новікова, С. Д. Бушуєва, В. А. Верби, А. Ю. Дернова, О. К. Концевича та ін.

Управління проектами в даний час успішно використовує безліч провідних світових компаній – IBM, Motorola, Boeing, Intel, Хьюлет Паккард, АТ & Т, Фольксваген Груп, Тойота Моторс, ТНК - ВР, Газпром, Ростелеком, Сбербанк, Білайн, МТС, Северсталь, Сибур, РІА «РосБізнесКонсалтинг», Integrated Business Systems (IBS) та ін. [1].

Формування і реалізація проектів є обов'язковою частиною бізнесу кожного успішного підприємства. Проекти можуть відрізнятися за видами, масштабом і складністю. Згідно з дослідженнями, на участь в проектах мідл- і топ-менеджери можуть витратити до 70% тимчасового фонду в залежності від займаної позиції і сфери діяльності компанії. У багатьох галузях продуктивне виконання проектів розвитку є на поточний момент головним критерієм успіху підприємства.

На даний момент проектний менеджмент являє собою цілу науку, яка охоплює систему знань, правил і стандартів. Впровадження проектного управління при наявних ресурсах дозволить не менше, ніж на чверть, збільшити продуктивність суб'єктів підприємництва. Найбільш раціональним є впровадження подібних технологій на високотехнологічних виробництвах, в нафтогазовій промисловості, а також в усіх соціальних проектах і проектах, пов'язаних з інформаційними технологіями [2].

В управлінні підприємствами проектний підхід трактують як особливу форму управління, що дозволяє підприємству сконцентрувати увагу та ресурси на виконанні визначеного комплексу задач при певних обмеженнях, таких як час, ресурси, бюджет [3, с. 205].

Предметом проектного підходу є застосування методів, інструментів, критеріїв визначення, порівняння та обґрунтування альтернативних управлінських рішень щодо втілення в життя підприємницьких ідей за умов обмеженості наявних ресурсів. Власне управління проектами (Project Management) – це свого роду процес управління командою і ресурсами проекту, який можна організувати та структурувати за допомогою специфічних методів, завдяки яким проект завершується в визначений термін успішно і досягає поставленої мети [3, с. 205].

Для того, щоб визначити основні переваги проектного підходу, необхідно зазначити основні ознаки проекту такі як: зміна стану проекту для досягнення мети, обмеження в часі, обмеження в ресурсах, неповторність чи унікальність.

Для успішного управління підприємством і досягнення поставленої мети керівництво має вирішувати ряд завдань, представлених на рис. 1.

Рис. 1. Завдання проектного менеджменту в системі управління підприємством
Джерело: побудовано авторами на основі [3, с. 205]

Проектний менеджмент передбачає використання специфічних інструментів, зокрема, розробку WBS, OBS та CBS – структур, а також побудову діаграми Ганта, визначення критичного шляху, розробку робочої структури проекту тощо. Використання таких методів спрощує та конкретизує діяльність менеджерів підприємства, покращує якість продукції та діяльності, підвищує рівень контролювання керівників за повнотою та якістю виконання спланованих завдань, а також дозволяє вчасно реагувати на відхилення від планових показників та знижувати рівень підприємницьких ризиків [3].

Для реалізації управління проектами не обійтися без певного техніко-організаційного інструментарію, що виконує певні завдання: забезпечення процесу проектного менеджменту; ефективне управління проектного профілю суб'єкта підприємництва; підвищення компетенцій профільних менеджерів. В Україні найбільш популярними є такі сервіси з управління проектами: Worksection; Asana, Бітрікс24; Flowlu; Wrike; Тетрасофт; Trello [2].

Потрібно також визначити чинники, які негативно впливатимуть на реалізацію проектів власне для українських підприємств:

- 1) незначна кількість професійних проектних менеджерів та відсутність можливості створення ефективної команди проекту;
- 2) відсутність інтересу чи фінансових можливостей до навчання управління проектами (відвідування тренінгів, семінарів, клубів проект-менеджерів);
- 3) невміння правильно і чітко формулювати цілі проекту;
- 4) невміння розрахувати всі витрати проекту;

5) приділення недостатньої уваги такій важливій сфері управління проектами як управління ризиками;

б) недостатня увага такій сфері управління проектами як управління часом проекту [4].

На сьогоднішній день управління проектами стає невід'ємною частиною управління підприємницькими структурами, водночас, існує ряд чинників, що обмежують отримання очікуваного ефекту. Тож, як висновок, можна зауважити, що управління проектами – це ключовий процес в загальній системі управління підприємством, який шляхом інноваційних змін, як реакцією на мінливість середовища, надає можливість оптимізувати ресурси, покращити фінансовий стан підприємства та адаптуватись до криз.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Багашова Н.В. Світові та вітчизняні тенденції розвитку управління проектами. Ефективна економіка. 2015. №6. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4154>

2. Бражник Л. В. Проектний менеджмент в умовах кризи. Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції. м. Полтава, 31 березня 2020 року. Полтава, 2020. С. 422-424.

3. Онишкевич О.В. Актуальність проектного підходу в управлінні підприємствами. Економіка і суспільство. 2016. Вип. 6. С. 203-207.

4. Концевич О. К. Застосування проектного підходу в управлінні підприємством, як важлива складова його успішного функціонування. 2015. URL: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=76279>

Остapчук Тетяна Петрівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту і підприємництва, Державний університет «Житомирська політехніка», Житомир, e-mail: ostapchuk-a@ukr.net

Бірюченко Світлана Юрївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту і підприємництва, Державний університет «Житомирська політехніка», Житомир, e-mail: sy_biryuchenko@ukr.net

Орлова Катерина Євгенівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту і підприємництва, Державний університет «Житомирська політехніка», Житомир, e-mail: orlova_ekaterina@ukr.net

Ostapchuk Tetiana P., Doctor of Science (Economic), Professor, Head of the Department of Management and Entrepreneurship, Zhytomyr Polytechnic State University, Zhytomyr, e-mail: ostapchuk-a@ukr.net

Biryuchenko Svitlana Yu., PhD (Economics), Associate Professor of the Department of Management and Entrepreneurship, Zhytomyr Polytechnic State University, Zhytomyr, e-mail: sy_biryuchenko@ukr.net

Orlova Kateryna Ye., PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Management and Entrepreneurship, Zhytomyr Polytechnic State University, Zhytomyr, e-mail: orlova_ekaterina@ukr.net